

Castell de Rocafort

Martorell

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Serra de l'Ataix

Coordenades:

Latitud: 41.46539
Longitud: 1.92337
UTM Est (X): 410093
UTM Nord (Y): 4590981

Classificació

Número de fitxa: 08114 - 113
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Medieval Romànic
Segle: XI-XII
Estat de conservació: Dolent
Notes de conservació: Es troba en estat ruïnós.
Protecció: Legal
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs inspire: National Monument Record – Defensa
Observacions protecció: BCIN. 1023-MH. R-I-51-5224. Decret 22/04/1949
Data aprovació: dv., 22/04/1949 - 12:00
Número inventari: IPA 1122
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Privada
Titular: 08113A009000260000TH
Autoria de la fitxa: Dídac Pàmies Gual. SPAL

Descripció

Restes de la muralla del priorat, que envolta un recinte pseudocircular de prop de 2500 m², del qual s'identifica una torre circular a l'angle sud-est del recinte, i de l'església de 105 m². Al cim es troba l'església de Sant Genís, i al seu redós s'albiren encara les restes de diverses estructures que n'haurien conformat el monestir, que ocupen una superfície aproximada de 1000 m². El priorat estava envoltat per un recinte fortificat, del qual només se n'observen alguns trams del llenç de migdia i la base d'una torre de planta circular al sud-est. Aquest segon recinte hauria tancat un espai de prop de 0,25 Ha, incloent les restes del monestir benedictí. Del monestir actualment només en resta, sense volta, l'església de Sant Genís, de planta rectangular, de prop de 18,10 m de llarg a l'interior i 5,8 d'amplada, obra amb carreus de pedra rogenca, molt ben escairada. Li falta gran part de la capçalera de la qual en resta només l'extrem sud-oriental. La fàbrica és molt uniforme llevat d'algunes reparacions, com ara la reforma de l'arc escarser que hi ha sobre el portal de ponent. A banda i banda del portal de migdia, que hauria comunicat l'església amb les dependències del monestir, hi ha dos urnes funeràries, encabides en sengles arcosolis encabits al gruix del mur. L'església està dividida en tres espais separats per arcs torals apuntats, un dels quals, el de llevant, es conserva encara sencer i ens permet saber que la volta hauria estat apuntada: el presbiteri, de prop de 4,8 m; el cor central, de 3,7 m, on es troba, a migdia, la porta que comunicava el temple amb el monestir; i la nau, de 7,9 m. En cadascun dels tres espais s'obren, a banda i banda, sengles arcosolis, a excepció del de llevant de la nau, que en té dos a cada costat. En la part de capçalera que es conserven les traces d'una finestra de doble esqueixada. La porta principal, centrada al mur de ponent, és de doble arquivolta, emmarcada per una senzilla imposta, i guardapols exterior ornat amb semiesferes. Al centre del timpà hi ha una roseta de sis pètals gravada. Les peces de l'arquivolta interior han desaparegut en gran part, fins i tot les columnes o brancals sobre les quals hauria descansat. És molt probable, però, que un capitell conservat al museu de l'Enrajolada procedeixi d'aquesta portalada. A part de les tres finestres que hauria posseït originàriament l'absis, el presbiteri era il·luminat per dues finestres més, una, de doble esqueixada, situada al mur nord, i l'altra, d'esqueixada senzilla, col·locada al mur sud. Al cor no hi ha cap obertura, i a la nau hi ha dues espielleres que s'obren a migdia. L'església de Sant Genís era tancada dins un recinte fortificat, del qual actualment només se'n distingeixen alguns panys de muralla que la protegia. Tot i que l'origen de la fortificació podria ser anterior, les restes que avui s'observen es poden datar, de manera provisional al segle XII. Concretament són visibles, un llenç que ressegueix el perfil de la roca pel vessant de migdia i una torre de planta rodona a l'extrem sud-est. Tanmateix, es conserven plànols de principis del segle XX on es dibuixen d'altres construccions corresponents al monestir i a la fortificació.

Observacions:

La fitxa s'ha omplert amb les dades de la fitxa A1 02 BCIN-01.EA del Catàleg de Béns Arquitectònics, Històrics i Ambientals de Martorell, redactat pel Servei del Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona.

Història

El priorat benedictí de Sant Genís de Rocafort fou fundat pels senyors de Castellví l'any 1042. Des de l'any 1146 hi havia una comunitat amb un prior, dos monjos i dos beneficiats. La seva decadència comença al segle XIV. Els terratrèmols de 1488 van malmetre el monestir, es va esfondrar la volta del temple i la casa dels monjos que es trobava al costat de migdia. L'any 1534 l'estat dels edificis era descrit a la butlla del

papa Climent VII com a ruïnosa. El mateix any l'església de Sant Genís va ser secularitzada, i van ser el mercader barceloní Joan Bolet i el prior Comajuncosa qui es faran responsables, respectivament, de la part econòmica i religiosa. En aquest període es va reparar l'església. El castell fou volat al 1713 per les tropes de Felip V. L'ardiaca Pere Pau de Sentmanat, que va tenir la propietat del Priorat entre els anys 1773 i com a mínim fins l'any 1844, va ser l'últim d'una llarga llista de propietaris del Priorat secular. Una nova nissaga es farà càrrec dels terrenys que ja havien deixat de ser Priorat; Josep Poch és el primer representant d'aquesta nissaga documentada l'any 1851 (Visita Pastoral 90, F, número 147 de l'Arxiu Diocesà de Barcelona). L'any 1967, l'últim representant de la nissaga, Pau Sendrós, va cedir l'església de Santa Margarida i Sant Genís de Rocafort a vila de Martorell.

Bibliografia

PÉREZ FARRIOLS, J., ET ALII. Catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals i disposicions de protecció per al POUM de Martorell. Ajuntament de Martorell i Servei de Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona. 2014.

